Koepelproject Kennisontwikkeling Streekgebonden Productie en Vermarkting

ACB/ACD 03.045

Rapportage voor de co-innovatieprogramma´s Professionalisering Biologische Afzetketen en Duurzame Agro Foodketen.

Bijlage 9: Overzicht van rapporten en overige communicatie uitingen

1. Overzicht Rapporten

Quick Scan huidige situatie en ontwikkelingspotentieel
Auteurs: Rudolf van Broekhuizen (WUR – Isg Rurale Sociologie) en Gemma Tacken (WUR-LEI)
Datum: mei 2004
Ketenkennisgebieden: 1.1; 1.5; 1.6; 1.7; 3.7
Status: Openbaar

De Quick Scan beoogt een globaal beeld op te leveren van de sector van streekgebonden productie en afzet in Nederland, alsmede van het mogelijke ontwikkelingspotentieel. Dit als startpunt voor het formuleren van gerichte ambities, actieplannen voor het ontwikkelen van afzetstrategieën en van gewenste samenwerking binnen ketens.
Door oorspronkelijk geachte Quick Scan is uitgemond in een vrij uitvoerige inventarisatie van ontwikkelingen in vraag en aanbod, veranderende consumentenwensen en kritische succes- en faalfactoren voor de ontwikkeling van de streekproductensector vanuit een ketenoptiek.

Afzetmogelijkheden voor streekproducten en voorwaarden die gesteld worden door vier typen afzetkanalen
Auteur: Cindy Wolf (LEI)
Datum: november 2004
Ketenkennisgebieden: .1; 1.5; 1.6; 1.7; 3.7
Contactpersoon: Cindy Wolf (LEI Den Haag)
Status: Openbaar

Op basis van de uitkomsten van de Quick Scan is een selectie gemaakt van een aantal kansrijke afzetkanalen voor de (toekomstige) opschaling van de afzet van streekproducten: boerenretail, speciaalzaken (delicatessewinkels), de buitenhuishoudelijke markt (horeca, catering, kantines) en de supermarkt. Denkend vanuit de specifieke strategische belangen van de verschillende (mogelijke) ketenpartijen zijn de kansen en belemmeringen voor de afzet van streekproducten binnen de geselecteerde afzetkanalen nader uitgewerkt. Als algemene conclusie leert deze uitwerking dat al deze afzetkanalen specifieke kansen bieden, maar tegelijkertijd duidelijke randvoorwaarden stelt om deze kansen ook daadwerkelijk te benutten. Gezien de overwegende kleinschaligheid van productie en distributie, en het ontbreken van (bovenregionale) grootschalige afzetstructuren kan de Nederlandse streekproductensector slechts in beperkte mate aan deze randvoorwaarden te voldoen, iets wat in het bijzonder geldt voor het supermarktkanaal.

Openbare rapportage voor het co-innovatieprogramma Professionalisering Biologische Afzetketen

Auteur: Elsje Oosterkamp (LEI)
Datum: december 2004
Ketenkennisgebieden: 1.5; 1.6; 1.7; 3.7
Contactpersoon: Elsje Oosterkamp (LEI Wageningen)
Status: Openbaar

De streekproductensector en biologische landbouw vormen natuurlijke bondgenoten in de zin dat beide elkaar kunnen versterken. Een biologische productiemethode draagt bij aan de duurzaamheid van streekproducten, terwijl streekproducten de identiteit en het onderscheidend vermogen van biologische producten kunnen versterken. Op basis van de bevindingen wordt geconcludeerd dat synergieontwikkeling via de integratie van streekeigenheid en biologisch vooralsnog de meeste perspectieven biedt binnen de afzetkanalen boerenretail en natuurvoedingswinkels. Verder wordt gepleit voor een overheidsbeleid t.a.v. de biologische landbouw met een sterkere focus op integrale regionale ontwikkeling. In een dergelijk beleid zou de positieve wisselwerking tussen korte lijnen in voedselketens, behoud en versterking van gebiedskwaliteiten en brede regionale economische ontwikkeling centraal dienen te staan.

Streek in het Schap
Ondertitel: Rapportage van de toetsing van het concept “Streek in het Schap” voor het supermarktkanaal in Nederland
Auteurs: Cindy Wolf, Elsje Oosterkamp en Theo Vogelzang
Ketenkennisgebieden: 1.6; 1.7; 1.8; 3.3; 3.7
Datum: mei 2005
Contact: LEI, Den Haag
Status: Openbaar

In dit rapport worden de mogelijkheden en onmogelijkheden van de afzet van streekproducten via het supermarktkanaal onderzocht en beschreven. Dit gebeurt aan de hand van een innovatief afzetconcept: *Streek in het Schap*, dat is gericht op de afzet van streekproducten via regionale supermarkten.
De mogelijke strategische allianties tussen producentengroepen en supermarktorganisaties worden beschreven, alsmede een aantal van de cruciale randvoorwaarden voor levering aan de supermarkt. Tenslotte wordt een aanzet gegeven voor een strategie van produicenten om met streekproducten in het schap van de supermarkt te komen.

Transportbesparing en verminderde milieubelasting bij de productie en distributie van streekproducten

Auteurs: Jochem Pilkes en Theo Vogelzang
Ketenkennisgebieden: 4.5; 4.6
Datum: juli 2005
Contact: LEI, Den Haag
Status: Openbaar

Regionale productie en verwerking kan een aanzienlijke bijdrage leveren aan de besparing van transportkilometers en CO2 emissie. Dit blijkt uit modelmatige berekeningen en vergelijkingen van een aantal op de praktijk gebaseerde cases. Daarnaast kan ook door middel van een fijnmazige distributie en afzet in de eigen regio aanzienlijke milieuwinst worden geboekt. Dit neemt niet weg dat de streekproductensector met een aantal specifieke logistieke problemen wordt geconfronteerd die om creatieve oplossingen vragen. IN deze rapportage wordt hiertoe een aantal voorstellen gedaan.

Advies m.b.t de ontwikkeling van een ´Task-force Marktontwikkeling Streekproducten
Auteur: Henk Oostindie
Ketenkennisgebieden: 1.6; 1.7; 1.8
Datum: juni 2005

Contact: WUR, lsg Rurale Sociologie
Status: Openbaar

De conclusies uit het Koepelproject en de ervaringen die zijn opgedaan met de ontwikkeling van actieplannen leren dat de beoogde opschaling en professionalisering van de streekproductensector geen eenvoudige opgave is en het nodige veronderstelt in termen van ondersteuning. Voortbouwend op deze bevindingen is een advies geschreven om gericht op de verdere ondersteuning van de Nederlandse streekproductensector. Geadviseerd wordt een strategische krachtenbundeling te realiseren tussen organisaties die zich actief inzetten voor behoud en versterking van de bijzondere kwaliteiten die achter het begrip streekproduct schuilgaan. Het voorstel omvat in de kern een task-force aanpak als instrument om de cruciale vervolgstappen te zetten van kennisontwikkeling, zoals centraal heeft gestaan binnen het Koepelproject, naar een actieve marktontwikkeling ter ondersteuning van de streekproductensector. Als verdere centrale uitgangspunten gelden; 1) aansluiting bij processen reeds ingang gezet binnen en buiten het Koepelproject en 2) een nauwe interactie met regionale initiatiefgroepen.

Openbare rapportage van het ´Koepelproject Kennisontwikkeling Streekgebonden Productie en Vermarkting´ ACB/ACD 03.045

Auteurs: René de Bruin en Henk Oostindie (red.)
Ketenkennisgebieden: 1.1; 1.6; 1.7; 1.8; 3.7; 4.5; 4.6
Datum: juli 2005
Contact: St. Streekeigen Producten Nederland, Wageningen
Status: Openbaar

Dit rapport betreft de verslaglegging van de uitgevoerde werkzaamheden en evaluatie van de gehanteerde aanpak. Een belangrijk onderdeel hiervan is de ontwikkeling van ´actieplannen´ voor de ontwikkeling en afzet van streekproducten in uiteenlopende afzetkanalen. Gedurende het project is een aanzet gegeven voor de vertaling van abstractie ideeën naar concrete acties. Daarnaast worden de belangrijkste conclusies en aanbevelingen beschreven.

2. Overige Communicatie Uitingen

Gedurende de looptijd van het project hebben diverse communicatie activiteiten plaatsgevonden uitgevoerd gericht op diverse doelgroepen.

- startbijeenkomst voor deelnemers 11 februari 2004
- workshop ´Van idee naar Actieplan´ 28 oktober 2004
- uitgave van Nieuwsbrieven voor deelnemers, financiers en relevante actoren
- diverse berichten via Oogst en de SPN website
- berichten in AKK Nieuwsbrief
- bijdrage aan ´Transportbesparing mooi meegenomen´ (Projectgroep Transportbesparing, november 2004)

De volgende activiteiten staan gepland na afronding van het project:

- persberichten en nieuwsbrieven n.a.v. de uitkomsten van het Koepelproject
- het schrijven van een aantal artikelen voor landelijke dagbladen
- communicatieactiviteiten i.s.m. Rabobank Nederland
- uitgave van een toegankelijke brochure met de belangrijkste bevindingen